

A BÁNYA

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . . . 12 K. || Félévre . . . 6 K.

Negyedévre . . . 3 K.

HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Felolós szerkesztő:
Dr. BISCHITZ BÉLA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., (Belváros) Molnár-u. 33. II. em.

TELEFON 108-00.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

A földgáz — és a szénbányák.

Ha a földgáz mai, közvéleménybeli helyzetét nézem, úgy vagyok vele, mint Mózes az égő csipkebokorral. Csak oldott saruval szabad feléje közelednem!

Az egész ország lázban van. A két szűkebb haza casus bellit lát már benne és félni lehet, hogy a modern Páris ismét a trójai veszedelmet zudítja e szerencsétlen országra, amikor az Eris almájával végül is jutalmaznia kell.

S én szerencsétlen halandó látva, hallva ezt a telfordulást, amely nemcsak a mi igénytelenebb bányász körünkben már katasztrófális földrengést idézett, de ujabban még a híres magyar egyetértésen is csorbát ejtett: nem hogy okulnék, de neki megyek profán lélekkel e földgáz hevületnek és felvetem azt a kérdést: mi lesz a szénbányákkal, mi lesz az erdélyi szénbányákba helyezett csinos kis tőkékkel, ha a földgáz csakugyan olyan csodaszernek bizonyul, mint aminőnek zengedezi minden hivatalos, minden beérdekelt és minden arra számító halandó?

Erdélyben ugyanis a természet eléggé bőkezűen osztotta ki a föld kincseinek értékeit. Tulon-
tul is adományozott. Erdély délnyugati szögletében, a Zsilvölgyében, elsőrangú barnaszénnek — emberi számításra — kimeríthetetlen quantumát raktározta fel. Délkeleti szögletében a minőséggel bánt ugyan mostohábban, de itt is a ligniteknek több száz millió tonnait számítottuk ki s most — nemrégén — égtünk a láztól arra a nagy felfedezésre, hogy a mediterrán képletekben is hatalmas szénterületek várják a jobb jövőndőt. Északon is keletkeznek és prosperálnak szénbányák, amelyek eléggé terjedelmes területeken tudnak adni az iparnak annyit, amennyi csak kell.

S most közénk robot a kissármási földgáz, amely akorka picit lyukon, mint amilyen egy jól megtermett bányamunkás lába nyoma: kizudul annyi lőerőenergia, amennyit Petrozsény, Vulkán, Lupény, Egeres, Köpec, Báród együttvéve, megfeszített erővel és tiz-tizenöt ezer munkással sem

tudna előállítani egy nap alatt, de talán egy hónap alatt sem.

Hát ez mesés ajándék. De kinek?

A tizenötezer bányásznak, akik itten családi fészket vertek már, akik itt neki fogtak hatalmas kulturális munkának, akik itt tibeti sötétségben utat vertek a civilizáció számára és elátkozott farkas tanyákból virágzó városokat indítottak el — azoknak bizonyosan nem nemzeti ajándék ez a kissármási földgáz.

Mert ha igaz mindaz, amit róla irnak; ha igaz az, hogy az összes erdélyi városoknak jut annyi energia, amennyi csak kell és ha mindezt nem kell ezer és ezer bányászszal kitermelni, nem kell száz meg száz zártkutatómányt ezért fenn tartani; ha nem kell az adókievető bizottságok előtt magyarázatni a bányaadóból kiveendő tételeket; ha nem kell viaskodni tüzzel, vízzel, robbanó levegővel; ha nem kell a hatóságok vexálását elszenvedni; ha nem kell építeni kolóniákat, iskolákat, tisztii és munkás kaszinókat, kórházakat, fürdőket, vasutakat, gépészeti csodákat: akkor a földgáz megnyerte a pártit és mi szénbányavállalati vezetők csak gondoskodjunk a sátorfa felszedéséről, amíg a szénbányáinkra csak alkonyodik és nem borul a sötét éjszaka.

Csodálatos a közvélemény csapongása. Valóságos félvilági hölgy. Minden skrupulus nélkül odaveti magát az új jövevény karjába és forró hévvel rebegi kincsem, én drága kincsem!

De hát mi is az a kincs? Valahol északi sarkon az éhségtől agyongyötört és félig holt embernek nyujtanak egy „kohinort“ azzal, hogy az a kincs, de elveszik a tarisznyájából az utolsó falat kenyérét. Szeretném én látni annak az embernek az ábrázatját erre a cserére.

Ebben a szerencsétlen országban nagy nehezen létesítünk bányavállalatokat, beszoktatunk egy csomó embert a jól fizető bányamunkához; építünk iskolákat, kórházakat; teremtünk kulturális életet; fizetünk egész vármegyék fenntartására szolgáló adót és várjuk a magyar ipart s míg az megszületik, ugyszólván ingyen adjuk

szenünket az állami vasutaknak és türjük csendes megadással az államvasutizmus minden zsarnokoskodását. S egyszerre csak az állam megfurat egy területet, hogy káfi sót nyerjen s kap helyette földgázt, amelyre nyomban riadalom támad kincs, mesés kincs!

Hát tegyük mérlegre a magyar és főként az erdélyi szénbányák nagy értékeit, nagy berendezéseit; állítsuk sorba hány ezer és ezer existencia él e bányákból; mekkora körre terjed ki egy szénbányavállalat hatása; számítsuk ki micsoda csekély percent az, amit a tőke magáénak megtarthat, de mekkora tételeket bocsátott a népretegekbe addig, amíg ezt a kis percentet is megkaphatta. S akkor állítsuk a másik oldalra azt a nemzeti kincset, mit a földgázban nyertünk. Nem lesz nehéz eldönteni, hogy nemzetgazdászati szempontból melyik az értékeesebb.

Nagyon jól tudom, mit mondanak az én ellenvetéseimre. Ez a fuvarosok, a fiakkeresek zugolódása a vasuti masina ellen.

Mert hiszen unisono zengedezik: ipar, mesés ipar keletkezik. Erdély fejedelmi arany korszaka virrad felújra stb. stb. És bornirt ember az, aki ezt a mesés fellendülést kétségbe meri vonni.

Pedig minden a maga rendes útján halad. Erdélyben ma is meg volna az iparnak minden kelléke. Olcsó fa, vízi erő, használható és kézügyben fekvő szén és ipar — még sincsen. Az ipar-telepeket itt és ezzel a kulturát ma is a fűrésztelepek, a bányák képviselik. De azután olyan ipari gócpontot nem is kapunk sehol, ahol a pezsgő élet, az ipari alapítások révén lenne meg. Tehát miért nem született meg az az erdélyi ipar eddig? Nem áll az, hogy a drága tüzelőanyag gátolta volna a megszületését, mert hiszen pl. Aradra Erdélyből szállították a szenet, Budapestre nem különben s minden valamire való magyarországi ipari város sokkal mostohább viszonyok között volt a munka energia dolgában, mint Erdély és mégis legalább az ipar körvonalait megcsinálta mindenik.

Mert nem hiszek abban az eljövendő amerikai iparban, nem is tartom jó cserének azt, ha ábrándért, ha bizonytalan természeti adományokért megállítjuk bányáink fejlődését, ha elveszük a vállalkozási kedvet a bányaalkotásoktól, ha megölünk egy-két kisebb bányát, ha szétszórjuk e kis centrumokat, ha megsemmisítünk tőkéket és ha mindezt az állam csinálja, mert az állam véletlenül birtokába jutott egy érdekes természeti jelenségnek. Én ezt forradalomnak tartom, amely

rombol, amely az állampolgárok existenciáját törile s amely csak évtizedek múlva emeli a közjólétet vele, ahol ma vagyunk a szénbányáinkkal és azok termékenyítő talaján fakadt kulturával.

Nagyon szeretnék választ kapni ezen hazabeszélésemre. Elvégre én is, és velem itt ötszáz székely munkás már életrendjévé lett foglalkozási köréből reklamálhatom jogosan a létet, jogosan az állapotot, amelybe berendezkedtünk és amelyben már nem vagyunk ott, hogy Amerikába vándorolhassunk, vagy elmenjünk Kissármásra üveget fujni; de ott sem vagyunk, hogy megássuk a sirunkat és beletemetkezzünk, mert reánk már nincsen többé szüksége — a magyar kormánynak, vagy a magyar értékeket számon tartó közvéleménynek.

Ha pedig az egész földgáz história csak a levegőbe feldobott égő csóva: akkor kár az ijedtséget terjeszteni, de nagy kár a bányák munkaerejét megállítani, mert mi nem alkothatunk máról holnapra, mi lassan mehetünk csak előre s minálunk a stagnálás kritikus időknek, erős depressióknak a létoka. Már pedig én magam is, amióta ez a kísértet feltűnt és nyugtalanít, beszéltem magáról: félre tettem minden jövőbe vonatkozó tervet, nem építetek, nem tárok fel, nem kutatok s még az 5000 kaloriás mediterrán szénre sem gondolok, hogy ezzel felcseréljem idővel a kényesebb igényekre a köpeczi lignitet.

A fejlett és a fejlődés alatt álló szénbányáink mellett, igen gyenge iparunkkal szemben, a földgázra ma szükségünk nincs. De lehet. Nem keresték, hanem véletlenül jutottunk hozzá. Én abban látom az értékét, hogy a létezését egyelőre nyilván tartjuk és mint tartalékolt örökséget ráhagyhatjuk az utódainkra. De hogy most neki induljunk és mint azt a kolozsvári értekezleten kipublikálták, még tiz helyen akarnak földgázra furni; ennek sem célját, sem szükségét nem látom be. Tegyük fel, hogy mindenik helyen a szerencse reánk mosolyog és a kissármásihoz hasonló gazdag tartalmu gázra bukkanunk. Ugyan mit csinálunk e rengeteg gázzal? legalább készítenék el a ministeriumban már azt a tervet is, Verne fantasztikus regénye után, hogy nekünk jusson a Holdba való utazás dicsősége. Mert ennyi gázzal talán meglehetne oldani ezt a nagyszerű problémát s így át lehetne telepíteni a bányák feleslegessé lett emberanyagát.

A gázforrások is kiapadhatnak és mi értelme lenne annak, ha idő előtt meglékeljük a gáztartályokat a földgyomrában tiz helyen és azután

Eredeti FREDIT CSAPÁGYFÉMEKET minden célnak megfelelő minőségekben gyárt kizárólag az:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

várjuk, hogy az amerikai, a berlini milliomosok ide rohanjanak, építsék a gyárat és mégis keseregjenek a kolozsvári gáztestörök azon, hogy mennyi milliója illan el a kincses Erdélynek, a levegőbe — céltalanul!

Van ebben ráció?

Talán mégis csak bölcsőbb lenne sorrendet tartani és a kincshez akkor nyulni, amikor arra igazán szükség lesz. Nehogy a gáz is a világűr boldogítsa, az ipar is lemaradjon és a szép fejlődésnek indult, az igazi nemzetgazdasági hivatást teljesítő és a mostani viszonyaink mellett az egyedüli iparágat képviselő szénbányáink is összeroskadjanak s azután légváraink romjain erdélyi Máriusokként keseregjünk!

Ez a nagy mohóság, ez a mindent akarás könnyen e romokra vezetheti az ország közgazdasági helyzetét.

De a legvégső esetben a pénzügyminiszter bölcsességében is bizhatunk, aki talán mégsem ok nélkül csinálta meg a monopoliumot.

Hoffmann Géza.

Bár nem vállalunk közösséget ezen érdekes cikk tartalmával, mégis szívesen helyt adunk neki, mert egészen új szempontból világítja meg kissármási gázkérdést.

A romániai piac.

Legutóbbi számunkban ismertettük a szerb piacot bányászatonk és kohászatonk szempontjából. Most tájékoztatásul adjuk azon adatokat, amelyek reszelők és ráspolyok kelendőségére vonatkoznak Romániában.

A román iparnak folytonos és fokozódott fejlődése által a reszelők és ráspolyok fogyasztása állandóan emelkedik. A szükségletet e cikkekből majdnem kizárólag behozatal útján fedezik, amely szükségletet a két év előtt itt létesített reszelőipar sem csökkentette, mert az eddig egyedül álló Adolf Bayer-féle vállalat főleg a használt reszelőknek újból való vágatására szorítkozik és az importált acélból készült reszelőit csak egyes kisebb szállításoknál hozza forgalomba.

A behozatalban, legnagyobb részt olcsó áruival Németország áll első helyen, Magyarország és Ausztria a jobb minőségű, Franciaország pedig a legfinomabb és legdrágább reszelőket szállítja. Anglia mint versenytárs jelentőségéből sokat veszített, épp úgy Amerika is, amely néhány évvel ezelőtt lépett fel a piacon

magas árengedménnyel, de silányabb készítményei miatt a piacról majdnem kiszorított.

A reszelők és ráspolyok az itteni piacokon kizárólag mint „márka“-cikkek kerülnek forgalomba és valamely „márka“ úgy az eladásnál, mint a nagykereskedőnél, nemkülönböztetve a vevőnél is igen nagy szerepet játszik, amiért is egy új márkának a bevezetése éveken át tartó fáradozásba kerül.

Németország különösen a fűrészreszelőivel éri el legnagyobb forgalmát. Ezenkívül igen jól be vannak vezetve a hüvely-, könyök- és fagonreszelői is, bár e cikkeknek csak az ár tekintetében versenyképes, mert dacára annak, hogy az osztrák készítményeknél meglehetősen nagy árkülönbözet mutatkozik, minőségük miatt mégis előnyben részesítik.

A német versenymárkák közül főleg a következő cégeket említjük fel: Waydekamp, Ketting & Co., Joh. Peter Müller, D. G. Giese, Möllhoff & Krause, R. Frohn Sohn, Müller & Co. A legnagyobb forgalmat az utóbb megnevezett két cég érte el az aránylag jó minőségű cikkeivel és igen jó bevezetett márkáival.

Franciaország főleg kis reszelőket szállít finomabb munkálatokhoz. Ezen márkák közül legjobbak a Pejan & Co. cég készítményei. Anglia a hosszú évek óta jól bevezetett Savilla stb.-féle cikkeket és a szükségletnek egy részét fedezi.

Amerikát többek között a Nicholson Fils Co. Providence cég képviseli, amely cégnek évi forgalma mintegy 30–40.000 leire tehető és amely forgalomnak legnagyobb része az itt letelepedett amerikai Romana-Americana petróleum-társaság számlájára történik.

Az osztrák származású reszelők közül az ugynevezett „Fischer Feilen“ horgany márkái már hosszú évek óta jól bevezettek. Ezen márkában kétségkívül a legnagyobb forgalmat érik el, noha — mint már előbb említettük — drágábbak, mint a versenytárs készítményei. Minthogy három év óta a „Fischer Feile“ márkának egy csehországi minőség tekintetében épp oly jó — márkában (két kard jelzés) versenytársa támadt, amely nagyobb árengedmények folytán szintén eredményt ért el, egyelőre azonban még nem vert eléggé gyökeret, de úgy látszik mindjobban törekszik tért hódítani.

Az itt említett készítményeken kívül még egyéb márkáink is vannak forgalomban.

Kötések elérésére a versenytársak itteni képviselőiket egy tábla reszelőmintával látják el, amelyet a vevők közt szétosztanak és abból az elvből indulnak ki, hogy áruik a kelendő „Fischer Feile“ márkánál 15 százalékkal olcsóbbak.

Az árkülönbözetek majdnem kizárólag az engedményekben jutnak kifejezésre. A mai árengedményeink általában 40–45, sőt 50 százalék

SZIVATTYUKAT és MÉRLEGEKET

gyárt mint különleges-
séget és legnagyobb rak-
tárt tart épület- és dia-
phragma-szivattyukban

G A R V E N S W E R K E

WIEN, II., HANDELSQUAI 130.

(B. 90/443/46.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

között váltakoznak. Nagyobb eladásoknál a normális rabatt-on kívül még egyéb bonifikációkat is engedélyeznek.

A versenyviszonyok jellemzésére közöljük alább a 4 és fél Δ fűrészeszelek áralakulásait. Az árak paritás Bukarest, elvámolatlanul értendők: Müller & Co. Remscheid „Brille” márkája tucatonként 4'19 frank; R. Neubauer Remscheid „2 Bacher” márkája = tucatonként 3'57 frank; R. Frohn & Sohn Remscheid „Hammer & Zange” márkája = tucatonként 3'40 frank; Nicholson file Co. Providence „Tapper” márkája = tucatonként 2'07 frank; Fr. Kurschner Hagen „3 Flaschen” márkája = tucatonként 2 frank. Ez a rendkívüli árverseny természetesen csak az áru minőségének rovására lehetséges. Az üzletkötések rendszerint 4 havi időre történnek és a figyelembe jövő vevők általában jóknak mondhatók. A reszelek ráspolyok vámjá 35 cm.-nél hosszabb 20 lei, 35–16 cm. hosszú 40 lei és 16 cm.-en alul 60 lei 100 kg.-kint. Az ócska és ujonnan vágott reszelek a Rumániába való bevitelnél ugyanezen vámot fizetik. A szóban forgó cikkekre, mint vevők főleg a következő itteni cégek jöhetnek figyelembe. Vaskereskedők: R. S. Gologan, P. I. Borosin, Costica Stoianovici, N. Nica Madgearn, Olteanu Ssor, Fratii I. & A. Alexandresen. Lakatosok: F. Neigel, Josef Hang. Gépgyárak: E. Wolf, „Vulkan” Fabrika de Masini S. A., Societ met. rom. Jaques Katz, Compania de conducte de apa din Liege. Asztalosok: Emil Lessel, Bucher & Durrer. Képviselek: Fratii Engelbrechten, Charles Haimovici, Focsaneau & Jancu, Carl Hirschorn, Bernhard Sachter, C. Umlauff & Co., Emil Vesprieanu, Martin Badt, Blum & Co., I. Hannenvogel, Kálmán Ofner & Klingenberg, Jaques Pauker, Emil Obernick.

HAZAI HIREK.

Mensa Akadémica.

Selmei tudósítónk jelenti: „A főiskolai Segélyező Egyesület által létesített „Diák-asztal” teljesen megfelel rendeltetésének és szépen fejlődik. Az összes helyek be vannak töltve és mindjobban észlelhető, hogy mennyire nélkülözhetetlen volt már ez az üdvös, humánus intézmény a mi kis városunkban is.

Hálás köszönetet érdemel a három selmei pénztézet igazgatósága, mert meghallgatva a főisk. ifjuság kérelmét a „Mensa”-nak állandó évi 50–100 korona segélyösszeget helyezett kilátásba. Őszinte elismeréssel kell adózni városunk jeles polgármesterének, minden emberbaráti intézmény eme lelkes támogatójának, aki a város törvényhatósági bizottságánál 200 kor. évi segélyösszeg megszavazását helyezte kilátásba.

Vajha mennél szélesebb körökben találna pártfogókra a selmei „Mensa” és rövidesen beszámolhatnánk lapunk hasábjain a szives érdeklődőknek arról, hogy a „Segélyegylet” az iparkodó, jó előmenetelű, de szegénysorsu főiskolai hallgatóknak legalább a felét már kielégítőleg támogatja! Ezért is ismételten teljes bizalommal fordulunk A „Bánya” tisztelt olvasóközönségéhez, valamint mindazokhoz, akik a bányászat és erdészet jövő nemzedékének sorsát szívéükön viselik, kegyeskednének továbbra is szives adományait a Segélyező Egylet elnökségéhez juttatni.

Ujabbán a köv. adományokat nyugtázhatjuk: Selmei Takarékpénztár 100 kor., Selmei Népbank 50 kor., Selmei Keresk. és Hitelintézet 50 kor., Joerges Ágost 40 kor., Dr. Vitális István 20 kor., Tomasowszky Lajos 10 kor., Hegyi Ferenc 5 kor., Marschalkó Gyula 5 kor., Platthy Antal 5 kor., Bálint Nándor 5 kor., Sümegh János 5 kor. Ezideig a befolyt adományok összege 850 kor. Fogadják a jöszivü adakozók hálás köszönetünket“.

Kitüntetés. A király L á n g Aurél pénzügyi szám-tanácsosnak, a selmeibányai m. kir. bányai igazgatóság mellé rendelt számvevőség főnökének, a pénzügyi tanácsosi címet adományozta. Ezt a megérdemelt kitüntetést mult hó 26-án a bányai igazgatóság tanács-termében egybegyült műszaki, számvevőségi és kezelői tisztviselők jelenlétében, Grillusz Emil bányai igazgató közölte az új pénzügyi tanácsossal s a kitüntetésről szóló kéziratot megleghangu beszéd kíséretében adta át neki. A számvevőség tisztikara, mely a magas kitüntetést igaz örömmel fogadta, már az előző napon tisztelgett a pénzügyi tanácsosnái, ki mélyen meghatva fogadta kartársainak lelkes óvációját s őszinte ragaszkodását.

Államvizsgák a selmei akadémián. A bányászati főiskolán folyó hó 11-én voltak az írásbeli államvizsgák. Államvizsgára jelentkezett 14 bányász és 3 vaskohász. A vizsgálatok elnöke, mint rendszeren: a rektör, miniszteri biztos: Mály Sándor miniszteri tanácsos; a vizsgáló-bizottság kültagjai: Allender Henrik főbányatanácsos, Grillusz Emil főbányatanácsos, bányai igazgató és Zsigmondy Árpád nyug. társ. felügyelő. A vizsgálatok eredményét lapunk jövő számában közöljük.

Bányagyűlések. Nagybányáról jelentik: A Szent Lukács-bánya Révész János elnöklete mellett március 10-én d. u. 5 órakor tartotta közgyűlését. Előterjesztették a mult évi számadásokat, melyek megvizsgálására Brebán Sándor és Virág Lajos részvényeseket küldték ki. Az üzemi jelentésből megemlítendő, hogy a szakértők a legnagyobb reménységgel nyilatkoztak e bányáról, melynek altárója 307 méter s a lelpontig mintegy 30–40 métert kell haladnia. A kifizetett részvények kiállítását most megkezdik, az

KENŐANYAGOK, TISZTÍTÓANYAGOK, BÉR-BALATA-
TEVESZŐR-GÉPSZIAK ELSŐRENDŰ MINŐSÉGEKBEŒ:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

elnökség felhívja az érdekelteket Ajtai Nagy Gábor társulati ügyvédnél való jelentkezésre, ki a részvénynek nevükre való írása iránt intézkedni fog. A részvények átírása után a bánya újabb gyűlést fog tartani. A Miksa-bánya 5-én tartotta gyűlését Molcsány Gábor elnökle mellett. 1904. óta mintegy 2.000.000 K értékű ércet vettek ki a bányából. S ez idő alatt részvényenként 1502 K osztalékot adott, vagyis évenként 235 koronát. A bánya jövője biztosítva van.

Vámmentességek a bányatörvény alapján. 1. Az 1895. IV. 19-iki bányatörvény 104. cikke értelmében gépek, szerszámok és más eszközök, valamint a bánya üzeméhez, megvizsgálásához szükséges anyagok a bevételben vámmentesek, feltéve azonban, hogy e tárgyak a bányatulajdonosok által importáltak, még pedig kizárólag csak a bányaművek szükségleteire.

A Magyarhoni Földtani Társulat Barlangkutató Bizottsága március 18-án a Földtani Intézet előadó termében felolvasó estélyt tartott. Előadtak Siegmeth Károly és Kadie Ottokár dr. a Gömör-Szepesi barlangvidékről, vetített képekkel.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Budapesti Osztálya március hó 23-án d. u. 6 órakor tartja évi közgyűlését. Tárgysorozata: Elnöki megnyitó. Titkári jelentés. Zárszámadások előterjesztése. Az anyaegetesület 1910. évi közgyűlésén tett indítványok tárgyalása, Marton György előadása: Vajdahunyad amerikai jövőjéről. Indítványok. Ülés után társasvacsora. Amint örömmel értesülünk, az ülés helye nem a régi helyiségekben, hanem az Országos Erdészeti Egyesület székházának tanácstermében lesz. (V., Alkotmány-utca 6. sz. II. em.)

A „Budapesti általános villamossági részvénytársaság” t. c. részvényesei ezennel értesítetnek, hogy a f. é. március hó 5-én megtartott rendes közgyűlés határozata értelmében az 1910. üzletéyre esedékes 17. számú részvénytársaság folyó évi március hó 6-tól kezdve 22-koronával fog beváltani, még pedig Budapesten: A Budapesti általános villamossági részvénytársaság főpénztáránál (VII., Kazinczy-utca 19. sz.) vagy a Pesti magyar kereskedelmi banknál, vagy az Angol-osztrák bank fiókjánál Wienben: a K. k. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel u. Gewerbe-nél. Triesztben: Az általános osztrák-magyar légszestársulatnál, vagy a K. k. priv. Oesterreichische Credit-anstalt für Handel u. Gewerbe fiókjánál.

A szénkereskedelmi részvénytársaság mérlegszámlája 1910. december 31-én. V a g y o n: Folyószámla 480.001 K 73 f. Különféle activák 6039 K 65 f. Értékpapírok (óvadékképes) 31.572 K. Pénztárkészlet 1910 K 88 f. Leltár 20 százalék leírással 2368 K 64 f. Küld-

vények 1970 K 24 f. Óvadékok 6295 K. Letétek 1000 K. Átmenti tételek 1103 K 13 f. Árukészlet 3742 K 22 f. Összesen 536.003 K 40 f. T e h e r: Részvénytőke 500.000 K. Különféle hitelezők 6000 K. Biztosítékok 1000 K. Átmeneti tételek 3300 K. Tiszta nyereség 25.703 K 49 f. Összesen 536.003 K 49 f. Eredmény-számla 1910. december 31-én. V e s z t e s é g: Üzleti költségek 14.003 K 96 f. Könyvek és nyomtatványok 2071 K 97 f. Házbér 3014 K 69 f. Leírás leltárból 592 K 16 f. Tiszti és igazg. fizetés számla 55.206 K 64 f. Utazási költségek 3725 K 32. f. Jutalékok 130 K 44 f. Fuvardíjak 14.855 K 83 f. Adó fizetve 1075 K 28 f. Tartalék 3300 K. Tiszta nyereség 25.703 K 49 f. Összesen 113.679 K 78 f. N y e r e s é g: Szénszámla 67.240 K 08 f. Kamatbevételek 44.907 K 79 f. Nyereség értékpapiroknál 21 K. Adómentes értékpapír kamat 832 K 93 f. Különféle bevételek 677 K 98 f. Összesen 113.679 K 78 f.

A budapesti tégl- és mészegetőgyár részvénytársaság tizenhetedik évi rendes közgyűlését március hó 19-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartja meg Napirend: 1. Elnöki megnyitó, a jegyzőkönyvvezető és hitelesítők kijelölése. 2. Az igazgatóságnak jelentése a lefolyt üzletévről. 3. Az igazgatóság számadása és a tiszta nyereség hovaforrására irányított indítványa. 4. A felügyelőbizottság jelentése és a mérleg megállapítása. 5. Igazgatóság és felügyelőbizottság felmentvényének megadása. 6. Az igazgatóság és felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása. 7. Az igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása 1 évre. 8. Az alapszabályok 23. §-nak módosítása, hogy minden részvényes, tekintet nélkül részvényeinek számára, indítványozási joggal birjon. 9. Egy részvényesnek alapszabályszerűen benyújtott indítványa fölötti határozathozatal. — Mérlegszámla 1910. december hó 31-én. V a g y o n: Óbudai gyártelep az összes beruházásokkal 2,275.400*83 K. Kibocsátatlan elsőbbségi részvények 125.000*— K. Értékpapírok: közönséges tömőrfaliteglákat árusító részvénytársaság részvények 19.800*— K. Fuvarozási eszközök 48.877*70 K. Biztosítékok 600*— K. Pénztár 6491*82 K. Adósok 112.491*43 K. Készletek 720*— K. Összesen 2,589.381*78 K. Teher: Részvénytőke 240.000*— K. Elsőbbségi részvénytőke K 500,000*— K. Értékcsökkenési tartalék K 1.544,102*48. Kétes követelések tartaléka K 38,822*66. Elfogadványok K 199.241*81. Fuvarozási eszközök értékcsökkenési tartaléka K 30,000. Hitelezők K 33,555*20. Nyereség-egyenleg K 3659*63. Összesen K 2.589,381*78. Veszteség- és nyereségszámla 1910. december hó 31-én. T a r t o z i k: Értékcsökkenési leírás K 266,239,16. Általános költségszámla K 127,160*59. Nyereség-egyenleg K 3659*63. Összesen K 397,059*38. K ö v e t e l: Nyereségáthozat a múlt évről K 1706*78. Téglaszámla K 353, 862*25. Adómentes kamat K 1594*32. Fuvar-

Festékek

és

lakkok

(B. 2139420/52/II)

megbízható, szolid és olcsó beszerzési forrása

Krayer E. és Társa Budapest

festék-, kence- és lakkgyára

Főraktár és iroda:
V., Váci-ut 6.

„Krayer festékudvar”.

Ócs. és kir. Fensége, József főherceg udv. szálltója. A m. királyi államvasutak, állami gép- és vasgyárak, az összes waggongyárak, Budapest főváros szállítói.

keresmény K 38,551'01. Egyéb bevételek K 1345'02. Összesen K 397,059'38.

A budapesti vas- és acélhengermű részvénytársaság igazgatósága közhirre teszi, hogy az 1911. évi március hó 9-ikén megtartott első rendes közgyűlésén, az alaptőke 375 darab 400 korona névértékű elsőbbségi részvény kibocsátása után 150,000 koronával felemeltetett és felhívja a részvényeseket, hogy az alapszabályok 5. pontjában biztosított jogukkal, jelen közlemény megjelenésétől számított 30 nap alatt kell élniök.

Az Osztrák-magyar horgany-hengerművek részvénytársasága“ Oderfurt (Morvaország)“ XII. rendes közgyűlését március hó 28-án tartja meg. A tanácskozás tárgyai 1. Üzem- és üzleti jelentés az 1910. évről. 2. Évi mérleg a számvizsgálók jelentésével. 3. Az évi üzlet-eredmény elosztása. 4. Felügyelőbizottsági tagok választása. 5. Számvizsgálók választása.

Ganz és Társa vasöntő- és gépgyár részvénytársulat mérlegszámlája 1910-ben. V a g y o n: Ingatlanok 3.341,853'28 K, gépek és műhelyfelszerelési tárgyak 4.557,797'40 K, anyagok 699,074'07 K, áruk 2.321.926'85 K, Fiókgyár Ratiborban 1.715,439'36 K, pénztári készlet 99,742'36 K, váltók 787,070'16 K, értékpapírok 10.007,813'21 K, különfélék 2.520,635'50 K. adósok 7.509,888'27 K. Összesen: 33.561,240'46 K. T e h e r: Részvénytőke 6000 részvény á 400 frt. 4.800.000 K, 4 és fél százalékos kölcsönkötvények 3,044.000 K, tartalékalap 4,800.000 K, osztalék-tartalékalap 2,200.000 K, értékcsökkenési tartalék 7,296,762'40 K, értékcsökkenési tartalék fiókgyáraink részére 300,000 K, tartalék kétes követelésekre 400,000 K, tartalék építkezésekre 400,000 K, tartalék segélyezésekre 372,000 K, tartalék adókra 442,765'84 K, fel nem vett osztalék 1,320 K, különféle passivák 2.348,977'03 K, hitelezők és Mechwart András alapítvány 3.619,422'72 K, Ganz és társa hivatalnokai nyugdíjalapja 1.460.383'80 K, Nyereség 2.075,588'67 K. Összesen: 33.561,240'46 korona. Nyereség- és veszteségszámla 1910-ben. T a r t o z i k: Üzleti költségek 933,570'78 K, munkabérek 5.579,473'74 K, adók 197,619'09 K, tiszti fizetések 686,822'45 K, kamatok 3,894'83 K, értékcsökkenések 294.727'94 K, nyereség 2.075,598'67 K. Összesen: 9.771,706'50 korona. K ö v e t e l: Nyereség-áthozat 276.897'94 K, adómentes kamatok: értékpapírok és pénzügyi betéteink után 495,887'28 K, áruszámla 8.914,139'33 K, házbérlő-jövedelem 19,494'85 K, ratibori fiókgyár nyeresége 42,207'06 K, petrovagórai bányamű nyeresége 23,080'07 K. Összesen: 9.771,706'50 korona.

A „Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság“ részvényesei értesítetnek, hogy az új szelvényivek f. évi április hó 1-től az Angol-osztrák bank budapesti fióktelepe főpénztáránál a részvényköpenyek benyújtása alapján kiadatnak. Az e célra szolgáló nyomtatványok a bank főpénztáránál a részvényesek rendelkezésére állanak.

Részvénytársaság Raky-féle módszer utáni furásokra mérlegszámlája 1910-ben. V a g y o n: Irodai leltár 3,799'35

K. Szepesi bányatelepek 925,294'73 K. Pénztárszámla 440'06 K. Nyereség- és veszteségszámla 248,495'24 K. Teher: Részvénytőke 525,000.— K. Hitelezők 653,029'38. Nyereség- és veszteségszámla 1910-ben. Tartozik: Veszteség 1909. év 243,924'04 K. Általános költség-számla 4,571'20 K. Mérlegszámla 248,495'24 K.

A Magyar Vulkan cementgyár részvénytársaság március hó 24-én tartja rendkívüli közgyűlését, melynek tárgysorozata: 1. Az igazgatóság jelentésének előterjesztése. 2. Az alapszabályok 7. §-ának módosítása tárgyában hozandó határozat.

A „Tudor“ accumulator részvénytársaság a VI-ik rendes közgyűlését március 30-án tartja meg. Napirendje: 1. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése a lefolyt 1909/10. üzletévről a mérleg, valamint a nyereség- és veszteségszámla bemutatásával. 2. Határozathozatal bemutatott mérleg elfogadása és a tiszta jövedelem hováfordítása iránt. 3. Határozathozatal az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság felmentvénye iránt. 4. Az igazgatóság megválasztása. Mérlegszámlája. Tartozik: Telekszám 90,900.— K. Épület számla 352.668'85 K. Gép számla 92.926'31 K. Formatio berendezési számla 1.— K. Szerszám számla 1.— K. Óvadék számla 79.597'90 K. Váltó számla 37.640'47 K. Pénztár számla 3.470'77 K. Értékpapír számla 1.— K. Anyag számla 247.031'82 K. Folyószámlai adósok 1,189,489'46 K. Követel: Részvénytőke számla 1,000.000.— K. Tartalékalap számla 70.000.— K. Értékcsökkenési-alap számla 114.139'99.— K. Folyószámlai hitelezők 746.946'81 K. Nyereség- és veszteségszámla 162.641'78 K. Nyereség- és veszteségszámla. Tartozik: Üzleti költség számla 139.837'41 K. Üzem-költség számla 117.232'40 K. Kamat számla 831'50 K. Nyereség 162.641'78 K. Követel: Nyereségáthozat az 1908—1909. évről 6.265'96 K. Áru számla 414.277'13 K.

Faszénítő-ipar részvénytársaság Konstanzban január 18-iki rendkívüli közgyűlésén elhatározta a társaság alaptőkéjének 4000 darab egyenként 1000 márka n. é. névre szóló és az 1911/12-iki üzletévre teljes osztalékjogosultsággal bíró részvény kibocsátása által 4,000.000 márka névértékkel való felemelését. Ezen részvények egy bankkorzorciumnak engedtetek át, mely köteles azokból 2,000.000 márka n. é. régi részvények birtokosainak 205%-os árfolyamon, hozzáadva 4%-os darabkamatokat 1911. április 1-től átvételre olyképen felajánlani, hogy minden 5 régi részvény ellenében 1 új részvény vehető át. Ennélfogva az említett konzorcium nevében és megbízásából felhívjuk részvényeseinket az őket megillető elővételi jognak az alábbi feltételek értelmében való gyakorlására: 1. Minden 5 darab egyenként 1000 márka n. é. régi részvényre 1 darab 1000 márka n. é. új részvény esik 205%-os árfolyamon. 2. Az elővételi jog, a különbeni elvesztés terhe mellett, 1911 március 15-től 30-ig bezárólag Konstanzban a társaság pénztáránál, Berlinben, Darmstadtban, Frankfurt a/M-ban a Bank für Handel und Industrie fiókjainál, Wienben a K. k. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel & Gewerbe című intézetnél, Budapesten a Magyar általános hitelbanknál gyakorolható. 3. A bejelentéssel egyidejűleg a részvények, melyekre az elővételi jog gyakorolható, szelvényív nélkül 2 bejelentési lap kíséretében, melyek egyikének

RUGGYANTAÁRUKAT, ASBESTÁRUKAT, SZÁRAZ és ZSIROS
TÖMÍTÉSEKET LEGMEGBIZHATÓBB MINŐSÉGEKBE SZÁLLIT AZ:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

arithmetikailag rendezett számjegyzékkel kell ellátva lennie, lebélyegzés végett benyújtandók. Bejelentési lapok a bejelentési helyeknél kaphatók. 4. A régi részvények benyújtásával egyidejűleg minden új részvényre 2050 márka fizetendő be, levonva belőle 1000 márka n. é. után f. é. április 1-ig járó 4%-os darabkamatozat. Értékpapírforgalmi adót a részvényes viseli. 5. A benyújtott részvények az elővételi jog gyakorlását igazoló lebélyegzés után visszaadnak. 6. A német bélyeggel ellátott új részvények kiadása külön hirdetésny alapján történik az alaptőkeemelések a cégjegyzékbe történt bevezetése után a nyugtázott bejelentési lap visszaadása ellenében és pedig azon helyen, ahol a befizetés teljesített. Azon részvényeseknek, kik a bécsi bejelentési helyen osztrák bélyeggel ellátott részvényeket nyújtanak be, kiváságukra az elővételi jog gyakorlása után osztrák bélyeggel ellátott új részvények fognak az előbb említett fenntartás mellett kiszolgáltatni.

Uj lignit-telepek. Széplakról jelentik lapunknak, hogy az ottani vasuti állomástól 2 Km.-re egy 3 méteres lignit-telepre bukkantak. A telep nagy terjedelmű, kedvező fekvésű és alig 5—6 méteres földréteg fedí. Ugyancsak a széplaki állomás környékén Baromlak községben is akadtak egy 4 méter vastagságú lignit telepre, amelyen már megkezdték a feltárási munkálatokat, amelyek szép sikerrel járnak.

Pályázat. A selmecbányai bányászati és erdészeti főiskola igazgatóságánál két hivatali állás egyenként 500 K fizetéssel, 100 K személyi pótlékkal, 240 K lakpénzzel és 100 K ruhaátalányával és 20 m² tüzfajárandósággal. Kiszolgált és igazolvánnyal ellátott katonai altisztek elsőbbséggel bírnak. Pályázati határidő április 1-ig.

TECHNIKAI HÍREK.

Induktív kemence acél előállítására. Az új kemencét főképen az jellemzi, hogy a salaknak távoltartására szolgáló vízszintes fűtőcsatornákkal van ellátva. Ilyen kemencéket már eddig is alkalmaztak, de azzal a hátránnyal bírtak, hogy a salaknak a fűtő csatornákból való kilépését meggátolták, mihelyt a megolvadt fém felszíne annyira emelkedett, hogy a hidak alsó oldala teljesen a fűtőbe merült. Az új berendezésnél a fűtő csatornák teljesen le vannak fedve, minnek következtében a fűtő csatornába esetleg bejutó salak önműködően ismét eltávolítatik, mihelyt a kemence megfelelően meg van töltve.

Eljárás vasnak és acélnak zománczott hulladékokból való visszanyerésére. Az ilyen eljárásoknál különösen arra kell ügyelni, hogy zománczott tárgyak ne kerüljenek a kezelendő hulladék közé, mert a zománcnak legkisebb százaléka is jelentékenyen csökkenti a vasbádó értékét. Az új berendezés lehetővé teszi, hogy a zománczott tárgyat belső felületéről és az összes helyekről eltávolítsuk a zománcot és ezáltal oly anyagot nyerjünk, amely a rögtöni kohósításra alkalmas. A zománczott árukat ismert módon összenyomjuk, aztán sávoikká vágjuk és duzzasztás által egymástól szétnyomjuk, hogy az összetört zománc kiessék. Az összenyomás legcélszerűbben két ellentétes irányban forgó henger által történik; ahonnan a tárgyak a vágóberendezésbe jutnak. A duzzasztás után szitáló és más eljárások által a zománc főkéletesen eltávolítható.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

W. G. 1. Elintéztük. 2. Erre nem vállalkozunk. 3. Feketeszen-bányákban a robbantást csak az e célra külön kinevezett lövőmesterek végezhetik. Az 1909. évi 57323. számú miniszteri rendelet értelmében lövőmesternek csak az nevezhető ki, aki a) írni, olvasni tud; 2. fekete-szén bányánál vajári minőségben legalább 5 évet töltött és ebből legalább két évet az illető bányaműnél. Lövőmesteri teendőkkel az illető bányaműnél legalább egy év óta működő altiszt is megbízható.

Sz. M. 1. A szeszt többféle anyaggal denaturálják. Ily anyag pl. a piritin, de jelenleg is kísérleteznek különböző anyagokkal, a százalékos összetételt törvény írja elő. 2. Használgák fűtésre és világításra és — amint Ön is írja — ivásra. Hogy megvenné-e az állam a szabadalmat? De mennyire megvenné, sőt azonnal rátenné a kezét, mihelyt kitünnék, hogy iparilag értékes dolgot fedezett fel és oly denaturáló szert talált fel, amely amellet, hogy a törvényben előirt tulajdonságokkal bír — a denaturált szeszt élvezhetetlenné teszi. De hát sokan, nagyon sokan próbálkoztak meg vele és mindeddig még nem oldották meg a kérdést. Nekünk felszólalási szabadalmi rendszerünk van, ami azt jelenti, hogy a bejelentett találmányt szabadalmazzák, ha két hónapon belül senki fel nem szólal ellene, ami azonban igen ritkán szokott bekövetkezni. A bejelentés új voltát és ipari értékesíthetőségét nem teszik vizsgálat tárgyává. Egyébként is szívesen állunk szolgálatára.

Főaknásztéselleg Bányamestert

keres nagyobb kőszénbányavállalat. — Folyamodó kitűnően tudjon mérni, rajzolni és rondul írni. — Sújtóléggel és tüzzel küzdő bánya kezeléséhez értsen. 35 évesnél idősebb ne legyen. — Bányaiskolai képzettség megkívántatik. — Szép fizetés megegyezés szerint. — Állás legkésőbb április 15-ig elfoglalandó. — Kérvény „BÁNYÁSZÉLET” jellegével a lap kiadójába küldendő.

Szent-Lukács-fürdő, téli és nyárigógyhely, Budán

csusz, köszvény, ideg- és bőrbajok ellen. Iszapfürdők, iszapborogatások, kő- és kádfürdők, külön férfi- és női vizgyógyintézet, gőzfürdők és gyógyvizusodák. Szállodák, gondos penzió. KRISTÁLY forrásásványviz étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz. Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás. BK 677.501.52.

Szlovákiai sósvíz

CZUKORBETEGSÉG ELLEN
speciális gyógyital.
KÖHÖGÉST, REKEDSÉGET, IDULT GYOMOR ÉS HUGYSZERTVI BAJOKAT
GYÖKERESEN GYÓGYÍT.

Megrendelhető a „Magyar Ásványviz Forgalmi és Kivitel-R.-T.”-nél, Budapest. Telefon 162—84.

**TURUL A LEGMEGBIZHATÓBB TÖMÍTŐLEMEZ
LEGMAGASABB NYOMÁSHOZ. KIZÁRÓLAGOS RAKTÁR.**

ÁLTALANOS SZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

M. kir. államvasutak
Igazgatósága
ad. 53037/911. sz.

Hirdetmény.

A Temesvár-orsovai vonal 158/160 km. jei közt építendő vonaláthelyezésein végzendő munkák vállalatba adása iránt.

Értesítjük az érdeklődőket, hogy Temesvár-orsovai vonal 158/160. km.-jei közt építendő vonaláthelyezésein alépitményi munkák, nevezetesen a föld szikla és vízmentesítő munkák; egy áteresztő falazási és betonozási munkái, továbbá az alagut és az alaguti kapuzatokkal összefüggő bélésfalak és burkolatok előállítására előreláthatólag rövid idő múlva kiírásra kerülnek. Mielőtt azonban a versenytárgyalási hirdetmény hirdetését közzétetnénk, lehetővé kívánjuk tenni, hogy a pályázni szándékozók a végrehajtandó munkák természetéről és terjedelméről alaposan tájékozódhassanak. E végből a jelentkező érdeklődők a terveket építési főosztályunkban (Budapest, VI., Teréz-körút 56. sz. I. em.) a hivatalos órák alatt (d. e. 9-12-ig) vagy pedig a nyomjelző kirendeltségnél Mehadián megtekinthetik és ott a kívánt felvilágosításokat megkaphatják.

Igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

843 542 119

HEINZELMANN-féle Vasgyár-bányatársulat

Hisnyóvíz, Gömör-megye.

Gyárt: öntődei faszenes, szürke nyersvasat, öntöttvas víz- és gázvezetéki nyomócsöveket, öntöttvas-gőzvezetéseket, mindennemű építési gépöntvényeket saját minták, vagy részletrajzok alapján; öntöttvas kereskedelmi árut, tűzhelyeket és kályhákat.

Arjegyzéket kívánatra készséggel küld az igazgatóság.

(B)1241517,521

Lapp Henrik-féle Mélyfurások, Bányatelepek és Mélyművek Magyar R.-T.

Mélyfurások Kútfurások

Iroda: V., Báthory-utca 3. szám.

Telefon 114-10.

BUDAPEST

Gyár: X., Kőbányai-út 45. szám.

Telefon 152-72.

Gyémánt furás. Véső furás. ○ ○ ○ ○ ○
Mélyfurások kivitele.
Szén, érc, kősó, kálisó furások. Sóvíz, földolaj, földgáz, szénsav, ásványvíz és mindennemű kútfurások. ○

Még a legmélyebb furásnál is a legtesztetlenebb jóállást vállalunk. ○
Eddig 800 mélyfurás készült 1512 m. mélységre a Lapp-féle szabadalom szerint. Legjobb hírű ilyenmű vállaljat. ○ ○ ○ ○ ○

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a Magyar Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték (XXVII. sorsjáték) 6 osztályának húzása f. évi március hó 22-től április hó 19-ig tartatnak meg, még pedig a következő napokon:

márc. 22, 23, 24, 27, 28, 30, 31, ápr. 3, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 19-én.

A húzások a négy első napon 9 órakor, a többi napokon 9 órakor kezdődnek és a magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték húzási termében. A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása a játékterv szerint, minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt 1911. évi március hó 15-ig eszközölni.

Budapest, 1911. évi március hó 5-én.

Magy. Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hasay.